

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/217022,Podniebny-muszkietier-Dywizjonu-303.html>
26.02.2026, 23:59

Podniebny muszkietier Dywizjonu 303

17 kwietnia 1990 r. zmarł Witold Łokuciewski – as myśliwski polskiego lotnictwa.

[Lotnictwo](#)

17.04

Jego wizerunek widnieje na samolocie myśliwskim MiG-29 nr 83 z 23 Bazy Lotnictwa Taktycznego. Nazywano go jednym z Trzech Muszkietierów Dywizjonu 303, a sama królowa Elżbieta II, widząc na jego mundurze naszywkę RAF-u, złamała protokół dyplomatyczny i odpięła mu górny guzik munduru.

Witold Łokuciewski zwany „Tolo”, czyli wybitny as myśliwski polskiego lotnictwa. As myśliwski to honorowy tytuł nadawany pilotom, którym udało się zestrzelić co najmniej 5 samolotów nieprzyjaciela. Witold Łokuciewski zestrzelił ich aż 8, a dodatkowe 3 i pół zestrzeleń zostaje prawdopodobnych.

Urodził się w Nowoczerkasku, mieście południowej Rosji. Od razu po zdanej maturze rozpoczął służbę wojskową. Najpierw w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu, a później w Szkole Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie, skąd trafił do 112 Eskadry 1-go Pułku Lotniczego w Warszawie.

W wojnie obronnej w 1939 r., latając samolotem PZL P.11 razem z kpt. Tadeuszem Opulskim, zgłosił zestrzelenie wracającego z bombardowania Warszawy niemieckiego bombowca nurkującego - Ju 87. Po wejściu do Polski Armii Czerwonej, eskadra 112 ewakuowała się w stronę Rumunii. Witold Łokuciewski znalazł się we Francji i tam podczas kampanii francuskiej walczył na francuskich samolotach myśliwskich MS.406, otrzymując odznaczenie wojenne Croix de Guerre.

Kiedy piloci Luftwaffe atakowali samoloty RAF-u, potrzebna była pomoc. Witold Łokuciewski, przebywający w Wielkiej Brytanii, dostał przydział do 303. Dywizjonu Myśliwskiego Warszawskiego im. Tadeusza Kościuszki.

Po zestrzeleniu kilku niemieckich samolotów myśliwskich Messerschmitt Bf 109 został okrzyknięty asem myśliwskim i otrzymał Srebrny Krzyż Virtutti Militari. 20 listopada 1941 r. objął dowództwo eskadry „A” 303 Dywizjonu. Razem z Janem Zumbachem i Mirkiem Ferićem tworzyli zgrany zespół i zaczęto mówić o nich: „Trzej Muszkietierowie”.

Podczas jednej z wypraw bombowych we Francji jego samolot Spitfire ostrzelano, a Witold Łokuciewski został poważnie ranny w nogę. Po awaryjnym lądowaniu został schwytany przez Niemców i przetransportowany do obozu Stalag Luft III w Żaganiu. 15 sierpnia 1943 r. wraz z 25 współwięźniami, udało mu się uciec z obozu. Niestety Niemcy złapali go w Legnicy i ponownie trafił do obozu. Tam brał udział w przygotowaniach do wielkiej ucieczki, która tym razem nie zakończyła się sukcesem.

Po wojnie przebywał w Anglii, gdzie 29 listopada 1945 r. powrócił do „swojego” 303 Dywizjonu, objąwszy dowództwo, aż do rozwiązania jednostki 9 grudnia 1946 r. Kiedy w czerwcu 1947 r. wrócił do Polski, zaczął pracować na stanowisku instruktora w Aeroklubie Lubelskim w Świdniku. Jednak z powodu represji na żołnierzach polskich oraz swojej przeszłości, stracił nie tylko pracę, ale odebrano mu również uprawnienia pilota oraz zakazano zbliżać się do lotniska.

Witold Łokuciewski był wieloletnim członkiem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, a od 1988 r., aż do swojej śmierci 17 kwietnia 1990 r., pozostawał członkiem Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Bardzo zaangażował się w działalność kombatancką i społeczną. Wielokrotnie opowiadał o swoim życiu podczas spotkań w szkołach, aeroklubach czy domach kultury, do których chętnie go zapraszano.

Witold Łokuciewski został pochowany na warszawskim Cmentarzu Powązkowskim w kwaterze C30-X-17.

Polecamy:

- [Magdalena Bałdyga: Atos, Portos czy Aramis? Podniebny muszkieter Dywizjonu 303](#)
- Publikacja: [Polskie lotnictwo wojskowe w czasie II wojny światowej](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Lotnictwo

Biografie

Witold Łokuciewski, zdjęcie z akt paszportowych (ze zbiorów AIPN)